

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів
спеціальності 7.03040101 – «Правознавство»,
спеціалізації «Право і організація соціального захисту населення»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри трудового
права та права соціального
забезпечення
Протокол № 7
від 11 лютого 2014 р.

Чернігів ЧНТУ 2014

Право соціального захисту населення. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів спеціальності 7.03040101 – «Правознавство», спеціалізації «Право і організація соціального захисту населення» / Укл.: Чічкань М.В.– Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 22 с.

Укладач: ЧІЧКАНЬ МАРІЯ ВАЛЕРІЇВНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення

Відповідальний за випуск: Рудик Вікторія Анатоліївна,
в.о. завідувача кафедри трудового права та
права соціального забезпечення,
кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Апанасенко Катерина Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та процесу Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Структура навчальної дисципліни.....	5
2 Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	6
3 Тематичні плани для самостійної роботи та рекомендована література.....	9
Додаток А - Перелік тем рефератів.....	20
Додаток Б - Орієнтовний перелік питань на екзамен.....	21

ВСТУП

Право соціального захисту населення – це навчальна дисципліна, що вивчає систему юридичних норм, які регулюють відносини щодо організації, фінансування і надання матеріального забезпечення, матеріальної підтримки та соціальних послуг населенню для захисту від негативних наслідків соціальних ризиків. В межах дисципліни «Право соціального захисту населення» висвітлюються теоретичні засади права громадян на соціальний захист, аналізуються правові умови забезпечення населення пенсіями, соціальними допомогами та соціальними послугами. На самостійне вивчення навчальної дисципліни “Право соціального захисту населення” відведено: для студентів денної форми навчання - 54 години, для студентів заочної форми навчання - 67 годин.

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 року, самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов’язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Мета даних «Методичних вказівок...» - сприяння формуванню у студентів Чернігівського національного технологічного університету навичок самостійної навчальної, науково-дослідної й практичної роботи, а також допомога студентам в опрацюванні питань, які виносяться на самостійне вивчення з дисципліни “Право соціального захисту населення”.

У «Методичних вказівках...» наведено інформацію щодо структури та інформаційного обсягу навчальної дисципліни; визначено питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентами; запропоновано інформаційні джерела, які рекомендовані студентам при опрацюванні питань самостійної роботи.

Головною метою самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі програми курсу «Право соціального захисту населення”. Основними завданнями самостійної роботи є самостійне та поглиблене вивчення студентами відповідних питань навчальної дисципліни шляхом дослідження та аналізу основної і додаткової літератури, чинного національного та міжнародного законодавства і практики його застосування.

Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі. Завдання самостійної роботи виконуються в окремому зошиті, який на вимогу викладача здається для оцінювання. Перш ніж приступити до виконання завдання, необхідно вивчити відповідний лекційний матеріал, опрацювати нормативно-правові акти та ознайомитись з додатковою літературою.

1 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1 – Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання									
		Всього	У тому числі								С.р.
			Лек.	Пр.	Лаб.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Теоретико-правова характеристика соціального захисту в Україні. Правові основи соціальної захищеності інвалідів											
1	Загальноправова характеристика поняття «соціальний захист»	15/13		2/1		1/1		-			12/11
2	Правові основи соціальної захищеності інвалідів в Україні	15/12		2/-		1/-		-			12/12
Разом за змістовим модулем 1		30/25		4/1		2/1		-			24/23
Змістовий модуль 2. Соціальний захист ветеранів війни та праці, дітей та молоді, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи за законодавством України											
3	Правовий статус та соціальний захист ветеранів війни	7/7		2/1		1/1					4/5
4	Соціальний захист ветеранів праці та інших громадян похилого віку за законодавством України	8/6		2/-		1/-					5/6
5	Соціальний захист дітей та молоді в Україні	6/6		2/-		-/-					4/6
6	Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	9/6		2/-		2/-					5/6
Разом за змістовим модулем 2		30/25		8/1		4/1					18/23
Змістовий модуль 3. Соціальний захист окремих категорій громадян за законодавством України											
7	Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей	5/4		2/-		1/-					2/4
8	Правовий статус та соціальний захист громадян, які стали жертвами політичних репресій та біженців	5/5		2/1		1/1					2/3
9	Соціальний захист державних службовців, суддів та прокурорів	5/5		2/1		1/1					2/3
10	Правовий статус та соціальний захист наукових працівників	5/3		2/-		1/-					2/3
11	Пільги та переваги передбачені законодавством для громадян-донорів крові та громадян, які проживають у гірських населених пунктах	5/4		2/-		1/-					2/4
12	Соціальний захист бездомних осіб та безпритульних дітей	5/4		2/-		1/-					2/4
Разом за змістовим модулем 4		30/25		8/2		4/2					12/21
Усього годин за дисципліну		90/75		24/4		12/4					54/67

2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-правова характеристика соціального захисту в Україні. Правові основи соціальної захищеності інвалідів.

Тема 1. Загальноправова характеристика поняття «соціальний захист»

Поняття та види соціальних ризиків. Традиційні та нетрадиційні соціальні ризики. Соціальні ризики за національним законодавством. Поняття соціального захисту. Соціальний захист у широкому значенні. Соціальний захист у вузькому значенні. Структура соціального захисту в Україні. Організаційно-правові форми соціального захисту. Види соціального захисту в Україні. Спеціальний соціальний захист. Додатковий соціальний захист.

Тема 2. Правові основи соціальної захищеності інвалідів в Україні

Визначення поняття «інвалід», «інвалідність». Нормативно-правове регулювання соціального захисту інвалідів. Фонд соціального захисту інвалідів. Працевлаштування, освіта та професійна підготовка інвалідів. Матеріальне, соціально-побутове і медичне забезпечення інвалідів. Індивідуальна програма реабілітації інваліда. Пенсійне забезпечення інвалідів. Соціальний захист інвалідів за міжнародним законодавством.

Змістовий модуль 2. Соціальний захист ветеранів війни та праці, дітей та молоді, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи за законодавством України.

Тема 3. Правовий статус та соціальний захист ветеранів війни

Коло осіб, які визнають учасниками бойових дій, інвалідами війни, учасниками війни. Члени сімей ветеранів війни, на яких розповсюджується відповідний статус. Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною. Пільги та гарантії інвалідам війни. Пільги та гарантії учасникам бойових дій. Пільги та гарантії учасникам війни. Пільги та гарантії членам сімей ветеранів війни та особам, які мають особливі заслуги перед батьківщиною. Порядок надання пільг.

Тема 4. Соціальний захист ветеранів праці та інших громадян похилого віку за законодавством України

Визначення поняття „ветерани праці” та коло осіб, які визнаються такими. Медичні, транспортні, житлові та інші послуги, які передбачені для законодавством для ветеранів праці. Визначення осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною. Передбачені для них пільги. Правовий статус громадян похилого віку і гарантії їх соціального захисту.

Тема 5. Соціальний захист дітей та молоді в Україні

Правові засади соціального захисту дітей та молоді в Україні. Визначення осіб, які відносяться до молоді. Принципи соціального становлення та розвитку

молоді. Організаційні, соціально-економічні, політико-правові умови соціального становища та розвитку молодих громадян України. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. Форми влаштування дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

Тема 6. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Визначення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Визначення осіб, які належать до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Визначення осіб, які належать до потерпілих від Чорнобильської катастрофи. Визначення категорій, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, для встановлення пільг і компенсацій. Підстави для визначення статусу громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Надання компенсацій та пільг громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Компенсації та пільги громадянам, віднесеним до категорій I, II, III, IV.

Змістовий модуль 3. Соціальний захист окремих категорій громадян за законодавством України.

Тема 7. Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей

Правові основи соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей. Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та забезпечення допомогою військовослужбовців. Правовий статус та соціальний захист ветеранів військової служби.

Тема 8. Правовий статус та соціальний захист громадян, які стали жертвами політичних репресій та біженців

Загальна характеристика правового статусу реабілітованих жертв політичних репресій. Визначення категорії осіб, які вважаються реабілітованими. Особи, які не підлягають реабілітації. Поновлення реабілітованих громадян у всіх правах. Пільги та компенсації за законодавством України для реабілітованих громадян. Порядок виплати компенсацій, повернення майна реабілітованим. Визначення статусу біженців відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011р. Порядок надання, втрати та позбавлення статусу біженця. Повноваження органів виконавчої влади. Права та обов'язки біженців. Порядок надання біженцям грошової допомоги та пенсії.

Тема 9. Соціальний захист державних службовців, суддів та прокурорів

Особливості правового статусу регулювання статусу державних службовців державних органів та їх апарату. Основні права та обов'язки державних службовців. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців. Пенсійне забезпечення і грошова допомога державним службовцям.

Визначення правового статусу суддів. Соціальний захист суддів за національним законодавством. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення суддів та їхніх сімей. Визначення правового статусу прокурорів. Організаційно-правові основи соціального захисту прокурорських працівників. Матеріальне та соціальне забезпечення працівників прокуратури.

Тема 10. Правовий статус та соціальний захист наукових працівників

Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності. Правовий статус суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності. Оплата праці наукових працівників. Пенсійне забезпечення та соціальний захист наукових працівників.

Тема 11. Пільги та переваги передбачені законодавством для громадян-донорів крові та громадян, які проживають у гірських населених пунктах

Законодавство України про донорство крові та її компонентів. Визначення та надання громадянам статусу особи, яка проживає і працює на території населеного пункту, якому надано статус гірського.

Пільги та переваги передбачені законодавством для громадян-донорів крові та громадян, які проживають у гірських населених пунктів. Пільги, що надаються донорам. Додаткові пільги, що надаються донорам у зв'язку із систематичним безоплатним здаванням крові та її компонентів; донорам-військовослужбовцям та курсантам військових навчальних закладів. Пільги для осіб, які мають статус Почесного донора України.

Тема 12. Соціальний захист бездомних осіб та безпритульних дітей

Визначення понять «бездомність», «бездомна особа», «безпритульна особа», «безпритульні діти». Державна політика у сфері соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей. Запобігання бездомності і безпритульності. Система реінтеграції бездомних осіб і безпритульних дітей. Заклади соціального захисту для бездомних осіб. Заклади соціального захисту для безпритульних дітей.

3 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Тема 1. Загальноправова характеристика поняття «соціальний захист»

1. Становлення системи соціального захисту населення в Україні.
2. Принципи права соціального захисту України.
3. Джерела (форми) права соціального захисту.
4. Поняття та особливості правовідносин з соціального захисту.
5. Соціальні стандарти у сфері соціального захисту.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98 // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – Ст. 121.
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III // Офіційний вісник України. - 2000. – № 44. – Ст. 1876.
4. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 червня 1999 року № 966-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 38. – Ст. 348.
5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.
6. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні:[монографія] / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. – 382 с.
7. Гарасимів Т. З. Принципи права соціального забезпечення України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. / Т. З. Гарасимів. – К., 2002. – 12 с.
8. Гуменюк І. Формування системи соціального захисту населення / І. О. Гуменюк //Право України. – 2007. – № 11. – С. 44-48.
9. Рудик В. Щодо питання про конституційні гарантії права людини на соціальний захист / В. Рудик // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 6. – С. 25-28.
10. Стаховська Н. Соціальне забезпечення чи захист? / Н. Стаховська//Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 8. – С. 54-58.
11. Стичинський Б. С. Соціальний захист громадян: проблеми та гарантії / Стичинський //Право України. – 2003. – № 3. – С. 18-20.
12. Чічкань М.В. Значення Конституції України як джерела права соціального забезпечення / М.В. Чічкань// Проблеми правового забезпечення праці та соціального захисту населення України в сучасних умовах: Збірник матеріалів круглого столу / За ред. канд. юрид. наук, доцента Шумної Л.П. – Чернігів: КП “Видавництво “Чернігівські обереги”, 2006. – С.95-97.

Тема 2. Правові основи соціальної захищеності інвалідів в Україні

1. Правове становище інвалідів.
2. Державна політика у сфері соціального захисту інвалідів.
3. Правовий статус Фонду соціального захисту інвалідів.
4. Діяльність громадських організацій у сфері соціального захисту інвалідів.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про допомоги по інвалідності, по старості і у випадку втрати годувальника: Конвенція МОП № 128 // Міжнародне законодавство про охорону праці і Конвенції та рекомендації МОП. – К: Основа, 1997. – Т. 3.– С. 249.
3. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18 травня 2004 р. № 1727-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 33-34. – Ст. 404.
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. –1991. – 21. – Ст. 252.
5. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 6 жовтня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 21. – С. 252.
6. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту інвалідів. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2011 № 129 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 34. – Ст. 1413.
7. Інструкція про встановлення груп інвалідності: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 05.09.2011 № 561 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 91. – Ст. 3319.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.
9. Вегера С. А. Вирішення проблем інвалідів: державний підхід / С. А. Вегера// Соціальний захист. – 2001. – № 11. – С. 11-13.
10. Куца А. Основоположні норми та правила соціального захисту осіб із функціональними обмеженнями / А. Куца // Підприємство, господарство і право. – 2010. - № 11. – С. 105-107
11. Пасічніченко С. Правовий зміст понять “інвалід” та “інвалідність”/ С. Пасічніченко // Підприємство, господарство і право. – 2005. – № 11. – С. 138–140.
12. Правовий та соціальний захист інвалідів // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 2000. – № 11. – 414 с.
13. Чічкань М.В. Правове регулювання соціального захисту інвалідів в Україні: Автореф. дис. к.ю.н. / М.В. Чічкань – Х., 2009. – 21 с.
14. Шумна Л. П. Правові основи реабілітації інвалідів в Україні: Автореф. дис. к.ю.н. / Л. П. Шумна – Х., 2003. – 19 с.

Тема 3. Правовий статус та соціальний захист ветеранів війни

1. Особи, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та їх пільгове забезпечення.
2. Державна політика у сфері соціального захисту ветеранів війни.
3. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів ветеранів війни.
4. Механізм визначення соціально-побутових потреб та потреб у медичній допомозі ветеранів Великої Вітчизняної війни 1942-1945 років.
5. Проблеми пільгового забезпечення ветеранів війни.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993р. // Відомості Верховної ради України. – 1993. - №45. – Ст. 425.
3. Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 р. № 446 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 32. – с.38. – стаття 1346.
4. Про затвердження Порядку виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2004 р. № 785 // Урядовий кур'єр від 26.06.2004. - № 119.
5. Про порядок надання пільг, передбачених Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1994р. // Урядовий кур'єр від 19.02.1994р. - №29.
6. Про порядок надання пільг, передбачених Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1994р. // Урядовий кур'єр від 19.02.1994р. - №29.
7. Порядок визначення та задоволення соціально-побутових потреб та потреб у медичній допомозі ветеранів Великої Вітчизняної війни 1942-1945 років, жертв нацистських переслідувань та сімей загиблих (померлих) воїнів: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.11.2013р. № 823 // Урядовий кур'єр від 2013 р. - №219.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.

Тема 4. Соціальний захист ветеранів праці та інших громадян похилого віку за законодавством України

1. Матеріальне забезпечення громадян похилого віку за законодавством України.
2. Соціальне обслуговування громадян похилого віку.
3. Порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні».
4. Соціальний захист самотніх громадян похилого віку.
5. Соціальний захист дітей війни.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18 травня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 20.08.2004. - № 33-34. – стор. 1354, Ст.404.
3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-51. – Ст. 376.
4. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України . – 1994. – № 4. – Ст. 18.
5. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18 листопада 2004 р. № 2195-IV// Урядовий кур'єр. – 2004. – 18 листопада.
6. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 р. № 966-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 358.
7. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. /Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.
9. С. Полякова Реінтеграція осіб похилого віку в суспільство: проблеми та перспективи для України / Полякова С. // Україна: аспекти праці. – 2010. - № 6. – с. 21-26.
10. Старченко І. Соціальний захист дітей війни / І. Старченко // Право України. – 2010. – № 6. – С. 64-65.
11. Тищенко О. Тенденції розвитку законодавства про пенсійний вік / О. Тищенко // Право України. - № 6. – 2012. – с.67-73.
12. Хапланова Є.М. До визначення поняття “соціальний захист осіб похилого віку” / Хапланова Є.М. // Форум права. – 2008. - №1. –С.434-438[Електронний ресурс].
13. Ярошенко І. С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. / Ярошенко І. С. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

Тема 5. Соціальний захист дітей та молоді в Україні

1. Законодавче забезпечення соціально-правового захисту дітей та молоді.
2. Загальні засади державної політики щодо державної допомоги сім'ям з дітьми.
3. Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді за законодавством України.
4. Соціальна реабілітація та соціальне інспектування сімей, дітей та молоді.
5. Дитячий будинок-інтернат у системі соціального захисту дітей та молоді.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про державну допомогу сім'ям з дітьми Закон України від 22 березня 2001 року № 2334-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 9. – Ст. 38.
3. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 1 червня 2000 року № 1768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 35. – Ст. 290.
4. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 22. – Ст. 981.
5. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 р. № 966-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 358.
6. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2558-III. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 42. – Ст. 213.
7. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 р. № 2998-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 16. – Ст. 167.
8. Про затвердження типових положень про дитячий будинок-інтернат, молодіжне відділення дитячого будинку-інтернату системи праці та соціального захисту населення: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 02.04.2008 № 173 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 56. – Ст. 1893.
9. Маківчук Т. Правове забезпечення соціальної підтримки дітей, які не мають належного батьківського піклування, до надання їм юридичного статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування /Т. Маківчук //Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 9. – С.
- 10.Макійчук Т. М. Правове становище дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що мають інвалідність/ Т. М. Макійчук //Держава і право. – 2009. – № 45. – С. 353

Тема 6. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

1. Законодавство у сфері соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: загальний стан і перспективи розвитку.
2. Правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення.
3. Єдина система реєстрації та медичного забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
4. Захист населення, яке потерпіло від Чорнобильської катастрофи.
5. Діяльність громадських організацій у сфері соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991.-№16.-Ст.198
3. Про статус і соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28 лютого 1991 р. № 796-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992.-№13.-Ст.178.
4. Про Рекомендації парламентських слухань «Сучасний стан та актуальні завдання подолання наслідків Чорнобильської катастрофи»: Постанова Верховної Ради України від 05.04.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011.-№31.-Ст.306.
5. Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р., № 1210 // Офіційний вісник України. – 2011. – 92. – Ст. 3343.
6. Порядок видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997 р. № 51.
7. Порядок обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи затв. постановою КМУ від 23.11.2011 р. № 1210 // Урядовий кур'єр. – 30.11.2011. - № 223.
8. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
9. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.
10. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. / І.С. Ярошенко– К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

Тема 7. Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей

1. Функції соціального захисту військовослужбовців.
2. Право військовослужбовців на охорону здоров'я та медичну допомогу.
3. Забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями.
4. Право військовослужбовців та членів їх сімей на освіту.
5. Соціальні гарантії прав членів сімей військовослужбовців.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей: Закон України від 15 червня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. –2004. - № 36. – Ст. 444.
3. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991року // Відомості Верховної Ради України. –1992. - № 15. – Ст. 190.
4. О. Лобан Формування інституту відшкодування шкоди, завданої життю та здоров'ю військовослужбовців / О. Лобан // Юридичний вісник. – 2012. - № 3. – с. 111-116.
5. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
6. Шишлюк М.О. Функції соціального захисту військовослужбовців / М.О. Шишлюк // теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права: матер. Міжнар. наук. конф. (Одеса, 30 листопада 2012 р.) Т. 1 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2012.- 823 с.

Тема 8. Правовий статус та соціальний захист громадян, які стали жертвами політичних репресій та біженців

1. Державна політика у сфері соціального захисту жертв політичних репресій.
2. Підвищення до пенсій громадянам, які зазнали політичних репресій і згодом були реабілітовані та членам їх сімей.
3. Порядок повернення майна або відшкодування його вартості реабілітованим громадянам або їхнім спадкоємцям.
4. Правовий статус та основні види соціального захисту осіб, які потребують додаткового захисту в Україні.
5. Правовий статус та основні види соціального захисту осіб, які потребують тимчасового захисту в Україні.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №22. – Ст.262.
3. Про порядок введення в дію Закону Української РСР “Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні”: Постанова Верховної Ради Української РСР від 17.04 1991 року // Голос України. – 08.05.1991 р.
4. Про тлумачення Закону України “Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні: Постанова Верховної Ради України від 24 грудня 1993 року №3812 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - №15. – Ст.88.
5. Про порядок виплати грошової компенсації, повернення майна або відшкодування його вартості реабілітованим громадянам або їх спадкоємцям: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 1991 року № 48.
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 16. – Ст. 146.
7. План заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 605-р // Урядовий кур’єр. – 2012. - № 179.
8. Положення про посвідчення біженця від 14 03.2012 р.: Постанова Кабінету Міністрів України № 202 // Урядовий кур’єр. – 2012. - № 66.
9. Положення про посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист від 14 03.2012 р.: Постанова Кабінету Міністрів України № 199 // Урядовий кур’єр. – 2012. - № 58.
10. Положення про посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту від 14 03.2012 р.: Постанова Кабінету Міністрів України № 196 // Урядовий кур’єр. – 2012. - № 58.

Тема 9. Соціальний захист державних службовців, суддів та прокурорів

1. Структура та функції соціального захисту державних службовців.
2. Особливості призначення, виплати та фінансування пенсії державним службовцям.
3. Права та обов’язки судді як суб’єкта права соціального захисту.
4. Заходи правового і соціального захисту працівників прокуратури.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
3. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст. 529.
5. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипка. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
6. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.
7. Дідиченко М. До питання щодо вдосконалення соціального забезпечення суддів / М. Дідиченко // Публічне право. – 2012. - № 4(8). – с.321- 327.
8. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців / М.М. Шумило – К.: Ніка-Центр, 2009. – 272 с.

Тема 10. Правовий статус та соціальний захист наукових працівників

1. Стаж наукової роботи.
2. Порядок виплати надбавки за стаж наукової роботи.
3. Перелік посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до статті 24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
4. Перелік та порядок подання документів, необхідних для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 49—51. — Ст. 376.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність від 13 грудня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.
4. Порядок виплати надбавки за стаж наукової роботи від 14 квітня 2004 року № 494: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. – 2004. - № 79.

5. Переліку та порядку подання документів, необхідних для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність": Постанова правління Пенсійного фонду України 06.04.2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 54. - Стаття 2163.
6. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
7. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.
8. Скоробагатько А.В. Проблеми правового регулювання пенсійного забезпечення наукових (науково-педагогічних) працівників. — Держава і право: Зб. наук, праць. - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. - Вип. 9. - С. 290 – 294.
9. Ждан М.Д. Особливості реалізації права на пенсію науковими (науково-педагогічними) працівниками [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Ждан Микола Дмитрович ; Харківський національний ун-т внутрішніх справ. - Х., 2007. - 20 с.

Тема 11. Пільги та переваги передбачені законодавством для громадян-донорів крові та громадян, які проживають у гірських населених пунктах

1. Гарантії захисту державою прав донора.
2. Умови набуття статусу Почесного донора України.
3. Державні гарантії соціально-економічного розвитку населених пунктів, яким надано статус гірських.
4. Порядок визначення та надання громадянам статусу особи, яка проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про статус гірських населених пунктів в Україні: Закон України від 15 лютого 1995 року // Відомості Верховної Ради України.- 1995. - №9. –ст.58.
3. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23 червня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №23. – ст. 183.
4. Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року № 648.
5. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.
6. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.

Тема 12. Соціальний захист бездомних осіб та безпритульних дітей

1. Облік бездомних осіб і безпритульних дітей.
2. Порядок взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги бездомним громадянам.
3. Організація та здійснення соціального патрулювання.
4. Влаштування бездомних осіб похилого віку до стаціонарних соціально-медичних установ та інших закладів соціальної підтримки.

Рекомендована література:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України від 02.06. 2005 № 2623-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 354.
3. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей Закон України від 24.01. 1995 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. – Ст. 35.
4. Типове положення про центр реінтеграції бездомних громадян: затв. Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14.02.2006 року № 31 // Офіційний вісник України, 2006 - № 17, - ст. 1277.
5. Типове положення про будинок нічного перебування: затв. Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 14.02.2006 року № 31 // Офіційний вісник України, 2006 - № 17, - ст. 1277.
6. Типове положення про центр обліку бездомних громадян: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2006 року № 404 // Офіційний вісник України, 2006 - № 17, - ст. 1277.
7. Порядок взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги бездомним громадянам: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету України у справах національностей та релігій, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 19.02.2009 // Офіційний вісник України. – 2009. - № 36. – Ст. 1236.
8. Порядок здійснення соціального патрулювання: Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. // Офіційний вісник України, 2011 - № 62, - ст. 2483.
9. Порядок влаштування бездомних осіб похилого віку та інвалідів до стаціонарних соціально-медичних установ та інших закладів соціальної підтримки (догляду): Наказ Міністерства соціальної політики України від 12.08.2011 р. // Офіційний вісник України, 2011 - № 70, - ст. 2654.
10. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навчальний посібник / Н.Б. Болотіна – К.: Знання, 2005.- 615 с.

ДОДАТКИ

Додаток А - Перелік тем рефератів

1. Історія розвитку соціального захисту в Україні та світі.
2. Конституційні гарантії здійснення прав людини на соціальний захист в Україні.
3. Право соціального захисту в системі права України.
4. Сучасний стан соціального захисту населення в зарубіжних країнах.
5. Європейська соціальна хартія як джерело міжнародних стандартів у галузі соціального захисту.
6. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії у сфері соціального захисту.
7. Соціальні пільги як правовий засіб додаткового соціального захисту.
8. Місце та роль соціальних послуг в системі соціального захисту.
9. Проблеми та перспективи вдосконалення системи соціального захисту інвалідів в сучасних умовах.
10. Соціальний захист дітей-інвалідів.
11. Соціальний захист ветеранів війни: загальна характеристика.
12. Сучасні проблеми пільгового забезпечення ветеранів війни.
13. Особливості соціального захисту громадян похилого віку.
14. Соціальний захист ветеранів праці та осіб похилого віку: національна та зарубіжна юридична практика.
15. Державно-правові проблеми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.
16. Соціальний захист дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи.
17. Соціальний захист чорнобильців: актуальні питання.
18. Удосконалення механізмів соціального захисту військовослужбовців в Україні в умовах розбудови соціальної держави.
19. Особливості пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби.
20. Особливості соціального захисту жертв політичних репресій.
21. Сучасний стан соціальної захищеності оstarбайтерів за законодавством України.
22. Проблеми правового регулювання окремих видів соціального захисту державних службовців.
23. Особливості пенсійного забезпечення суддів та працівників прокуратури.
24. Проблеми застосування норм, щодо регулювання пенсійного забезпечення наукових працівників.
25. Основні напрямки державної політики у сфері соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей.

Додаток Б - Орієнтовний перелік питань на екзамен

1. Поняття соціальних ризиків у юридичній науці.
2. Класифікація соціальних ризиків в праві соціального захисту.
3. Поняття соціального захисту у юридичній науці.
4. Право соціального захисту і соціальне право.
5. Право людини на соціальний захист та конституційні гарантії його здійснення в Україні.
6. Соціальний захист у соціальному бюджеті України.
7. Організаційно-правові форми соціального захисту в Україні.
8. Види соціального захисту в Україні.
9. Соціальна пільга як правовий засіб соціального захисту.
10. Види соціальних пільг за законодавством України.
11. Сучасний стан системи соціальних пільг в Україні та напрямки її реформування.
12. Міжнародно-правове регулювання відносин у сфері соціального захисту.
13. Правовий статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту.
14. Пільги та гарантії інвалідам війни за законодавством України.
15. Пільги та гарантії учасникам бойових дій за законодавством України.
16. Пільги та гарантії учасникам війни за законодавством України.
17. Пільги та гарантії членам сімей ветеранів війни та особам які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.
18. Порядок надання пільг ветеранам війни за законодавством України.
19. Правовий статус ветеранів праці та пільги, що їм надаються.
20. Правовий статус та соціальний захист осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною.
21. Правове положення громадян похилого віку, гарантії їх соціального захисту в Україні.
22. Соціальний захист дітей-війни за законодавством України.
23. Інвалідність: визначення поняття та порядок встановлення.
24. Соціальний захист інвалідів за законодавством України.
25. Міжнародно-правове регулювання соціального захисту інвалідів.
26. Загальні засади соціального захисту дітей та молоді.
27. Загальна характеристика державної допомоги сім'ям з дітьми.
28. Визначення поняття "молоді громадяни" та принципи соціального становлення молоді за законодавством України.
29. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
30. Визначення та соціальний захист дітей, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи.
31. Правові основи соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей.
32. Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей за законодавством України.

Продовження додатку Б

33. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб.
34. Правовий статус та соціальний захист ветеранів військової служби.
35. Загальні засади соціального захисту громадян які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
36. Визначення категорій осіб які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи для встановлення пільг і компенсацій.
37. Надання пільг та компенсацій громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
38. Пенсійне забезпечення осіб які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
39. Загальна характеристика правового статусу реабілітованих жертв політичних репресій.
40. Пільги та компенсації за законодавством України для реабілітованих громадян.
41. Порядок виплати компенсацій та повернення майна реабілітованим за законодавством України.
42. Правове регулювання статусу біженців в Україні.
43. Порядок надання біженцям грошової допомоги.
44. Особливості правового статусу державних службовців.
45. Правові основи матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців.
46. Пенсійне забезпечення і грошова допомога державним службовцям.
47. Соціальний захист суддів за національним законодавством.
48. Матеріальне і соціальне забезпечення працівників прокуратури за чинним законодавством.
49. Пенсійне забезпечення прокурорських працівників за законодавством України.
50. Правовий статус суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності.
51. Оплата праці наукових працівників.
52. Пенсійне забезпечення та соціальний захист наукових працівників.
53. Соціальний захист осіб згідно з Законом України «Про донорство крові та її компонентів».
54. Пільги, що надаються донорам за законодавством України.
55. Додаткові пільги, що надаються донорам у зв'язку із систематичним безоплатним здаванням крові та її компонентів.
56. Пільги, що надаються донорам – військовослужбовцям та курсантам військових навчальних закладів.
57. Пільги для осіб, які мають статус Почесного донора України.
58. Соціальний захист громадян, які проживають та працюють (навчаються) у гірських населених пунктах.
59. Державна політика у сфері соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей.
60. Система реінтеграції бездомних осіб і безпритульних дітей.